

Intervenció del Bisbe en l'Assemblea Diocesana

(29 de Maig de 2010)

"T'enalteixo, Pare, Senyor del cel i de la terra, perquè has revelat als petits tot això que has amagat als savis i entesos" (Mt 11, 25).

Introducció

El nostre present és sempre un temps viu, el temps del Crist Ressuscitat, el temps de l'Esperit qui ens va portant progressivament cap a les realitats definitives i que en la Pentecosta va envair la comunitat eclesial llançant-la en totes les direccions a anunciar i fer present la Bona Notícia de Jesús.

Un temps sempre obert a un futur que hem d'ajudar a construir "entre tots", amb humilitat però amb molta confiança en Déu i abandonant-nos completament a Ell, amb una esperança activa que desperti actituds alliberades de prejudicis i carregades de fe en l'amor que Déu ens té i que hem experimentat en Jesús.

I.- Els Principis de la Carta Pastoral "Entre tots i per al bé de tothom"

1. Aquesta Carta Programàtica ha volgut ajudar a caminar construint sobre el fonament sòlid de la nostra història com a poble i com a Església Particular que peregrina a les Terres de Ponent a Catalunya, i en comunió amb les Esglésies de la resta d'Espanya i amb la Seu Apostòlica, intentant aplicar a la nostra Diòcesi de Lleida les intuïcions del Concili Vaticà II i les proposicions del Concili Tarraconense, el quinzè aniversari del qual es compleix enguany (sense oblidar el Document "Arrels cristianes de Catalunya", publicat ara fa 25 anys).

Vull agrair novament la *bona acceptació* que ha tingut aquesta Carta Pastoral i, sobre tot, la gran quantitat de *respostes de grup* (137) que hem rebut tot fent camí amb mirada creient i ajudant "entre tots" a poder prendre decisions que orienten el nostre futur.

Aquesta Assemblea Diocesana vol ser celebració del que hem recorregut i opció per una vivència de l'Església que sigui "casa de tots i cosa de tots". Encetem així *un treball comunitari continuat* (final d'un treball i inici d'un camí) que, relançat a l'inici de curs en les trobades dels sectors i avaluat a l'assemblea diocesana del final curs vinent, hem de mantenir amb fidelitat al llarg dels propers anys.

2. Som conscients que el canvi d'època que vivim ens demana revisar i ajustar la nostra manera de VEURE–SER–ACTUAR (persones, grups, institucions – socials, culturals, polítiques, religioses...) perquè, tot i que el Concili Vaticà II va explicar què és l'Església i com viure com Església en el món, sembla que les coses es clarificaren a *nivell teològic* però no van passar a la vida de la mateixa manera a *nivell espiritual i pastoral*. A dia d'avui molts plans diocesans són uns bons “processos de reflexió” però no sempre arriben a “processos operatius” que ajudin a adherir-se de cor a Jesús en la vida de les persones i en la historia concreta. El que jo he volgut justament és que nosaltres ens ajudéssim a fer propostes de fe i de progrés comunitari, respostes graduals i progressives, responsables i “operatives”.

3. **PER AIXÒ, US RECORDO EL QUE JO DEMANO A L'ESGLÉSIA DE LLEIDA**
(com us he dit no fa molt a la UDL):

3.1. Saber **assumir "el món de l'altre, o dels altres" amb la pobresa dels servents**. I fer-ho d'una manera senzilla trobant camins de “*presència transformadora*” en els nostres ambients i posant-se al “*nivell dels humils*” (Rom 12,16), intentant entrar a formar part del món dels servents, dels pobres, dels fràgils, per als quals Jesús va mostrar una preferència, i també dels allunyats, *qüestionant-nos sèriament com i quant temps, interès i mitjans dediquem als germans* que ens envolten, creients o no creients.

3.2. Condició necessària és **assumir responsablement la pròpia vocació**, que cada u ha de descobrir vivint plenament immers i participant de les circumstàncies culturals, econòmiques, socials i polítiques del nostre món. Ningú ha d'evadir-se ni descuidar els ‘compromisos temporals’ separant fe i vida. El compromís extraeclesial dels laics forma part de la identitat del cristià.

3.3. Això demana **una nova iniciació cristiana més personalitzada que faciliti viure l'experiència d'una fraternitat més viva i solidària, en coherència amb la visió conciliar d'Església-comunió**. Caldrà doncs valorar més l'eclesialitat, sobre tot pensant en aquells que pateixen per no poder sintonitzar totalment amb algunes posicions o maneres de

funcionar de la nostra Església. I també cal comprometre's cada vegada més amb una **formació seria i permanent** en totes les edats per tal de viure una espiritualitat encarnada a l'estil de l'Evangelí, que uneix profundament el creure amb el viure i celebrar comunitàriament, i amb la professió pública d'aquesta mateixa fe. És bàsic cuidar la dimensió orant i celebrativa de l'existència cristiana (cf. Act 2, 42-47).

- 3.4. Haurem d'anar passant "**de la col·laboració a la corresponsabilitat**": tots som i fem l'Església i estem cridats a ser actius, a aportar alguna cosa, mai només a rebre. Som **corresponsables** i tots (laics, mossens, diaques, membres de la vida consagrada) haurem d'anar trobant el nostre lloc en la comunitat eclesial amb un gran sentit de la complementarietat, sempre respectant el carisma dels altres i confiant en ells.
- 3.5. Sense oblidar que la característica prioritària i fonamental dels cristians és "*el seguiment de Jesús*", la **comunió de vida amb Ell**, responent a la condició de 'cridats' gratuïtament pel Senyor. Ens calen experiències de trobada personal amb Ell i amb la seva Paraula, interioritzar i personalitzar la fe, passar-la pel cor. Seguir Jesús és haver estat seduït per Ell i unir-nos a la comunitat dels seus seguidors descobrint la necessària disponibilitat per al servei (del Regne) i la solidaritat (GS 22 i 32). Tot això demana a les nostres comunitats una renovació amb certa profunditat i no tan sols ajustaments o retocs perifèrics.
- 3.6. **La fe cristiana demana ser comunicada.** La història de la fe cristiana és la història de una experiència que es transmet i es contagia d'unes generacions a d'altres, actualitzant aquesta experiència. Si no es produeix la renovació continua d'aquesta experiència s'introdueix en el cristianisme una ruptura tràgica. Serem molts o pocs, joves o grans, però cal comunicar l'experiència i irradiar esperança i un estil de vida propi "*d'homes i dones nous*" que viuen arrelats en Jesucrist.
- 3.7. Des d'aquest seguiment de Jesús estem al servei de tothom i volem que l'Església sigui casa oberta, on tothom hi pugui trobar aquell recer que ajudi a desenvolupar una vida amb "sentit". **Hem de ser una Església**

“**samaritana**”: la nostra humanitat és contingent i feble i necessita més compassió que condemna (Jo 3,17). Com Jesús, hem de compartir «des de dins» les situacions, els goigs i les esperances, els plors i les angoixes de les dones i homes de les terres de ponent. La comunitat cristiana està cridada a prolongar la presència del Senyor en la història (Act 17, 27-28) formant veritablement part de la societat i oferint-li el servei que li pertoca de ser «*senyal i instrument de la unitat*» (Cfr. Concili Vaticà II, Lumen gentium, n 1).

II.- PRIORITATS COMUNES PER A TOTA LA DIÒCESI

L'ANY DE DISCERNIMENT COMUNITARI EVANGÈLIC (que ha estat una Assemblea continuada) **amb participació de tot el Poble de Déu, ens ha portat a concentrar l'atenció en punts i criteris ben concrets, com hem pogut veure al resum presentat per Mn. Jové, Vicari de Pastoral:**

- ✓ **Actualitzar l'evangelització** i assegurar la coherència entre fe i vida, litúrgia i vida sacramental...
- ✓ L'atenció preferent als **joves** (formació i activitats...) i a la **família**.
- ✓ L'acció caritativa i social, i la **lluita contra la pobresa i l'exclusió**, amb atenció especial als aturats...
- ✓ El protagonisme i la participació del **laïcat** en general i els **ministeris laïcals** concrets (per als quals encara no trobem maneres i espais adequats per a fer-los realitat). Això té relació amb un altre **repte pastoral específic**: el *paper del ministeri dels diaques permanents* que hem de clarificar, (no pot quedar reduït a serveis litúrgics o de caritat, que, de fet, poden realitzar els laics sense necessitat d'un sacrament especial).
- ✓ La **coordinació pastoral i la comunió eclesial**: més enllà dels noms que aprem, sembla que continua pendent la qüestió de la *Unitat Pastoral Bàsica* (Quin és avui l'espai humà en que es pot viure mínimament l'eclesialitat, o sigui, la unitat en la diversitat a tots els nivells?). Tot i que parlem de “comunitat” o “pastoral de conjunt”, tenim encara poques **experiències d'integració de les diversitats en unitat** (que és l'experiència bàsica de ser Església). Diem

acceptar la pluralitat de mentalitats, però afirmem la mentalitat pròpia quasi com un absolut, tot i que sabem que la “comunió” exigeix una Església corresponsable (i això demana *Distribució de Tasques, Assumir la pròpia responsabilitat, Practicar la “pedagogia de la participació” i crear-ne estructures i mitjans*).

- ✓ A més hi tenim el fet de **la indiferència religiosa** que ens envolta i que hem de viure com una crida al *testimoniatge* i al *discerniment*. La indiferència dels altres ens obliga a manifestar-nos cristians de manera més clara i reproduir **les actituds de Jesús...**
- ✓ etc...

Per això, sembla necessari *prendre decisions* des de la confiança plena en el Pare Déu, a la llum del Crist Ressuscitat i amb la força de l'Esperit. Assumint la meua responsabilitat com a Successor dels Apòstols en aquesta Església Particular i **atès tot el que ha estat aportat**, vull assenyalar **DUES PRIORITATS COMUNES PER A TOTA LA DIÒCESI** (“*entre tots i per al bé de tothom*”):

1ª.- Atendre i cuidar de manera especial LA INICIACIÓ CRISTIANA.

(La preparació, la celebració i el seguiment, amb el corresponent itinerari catecumenal diocesà i amb un Pla de formació per als *Preveres, Diaques i Laics-en-el-món*).

2ª.- Esforçar-se per assegurar una bona PRESÈNCIA D'ESGLÉSIA EN LA SOCIETAT LLEIDATANA.

[Església centrífuga i compromís temporal dels cristians= *Fe i Cultura* (Col.Episcopal, IREL, Fund. Verge Blanca); *Fe i Justícia* (Xarxa d'entitats d'acció caritativa i social); *Fe i persona* (Església “capilar” concreta en cada batejat que la fa present.)]

III.- Suggeriment de LÍNIES D'ACCIÓ ESPECÍFIQUES

I, per tal de fomentar la seva posada en pràctica en contextos diversos, suggereixo algunes orientacions pastorals:

1. Procurem ser una **Església acollidora i amb diàleg pastoral vertader**: sembla demostrat que bastants actituds davant la fe i crítiques a l'Església i als seus membres amaguen altres necessitats i/o experiències negatives. Caldrà practicar autèntics diàlegs amb una lògica de confiança mútua perquè el diàleg vertader no consisteix solament en ensenyar als altres el que ignoren. No podem aportar respostes sense abans **escoltar els interrogants** dels altres i tampoc no podem escoltar només aquelles qüestions per a les que tenim resposta. *És un mateix esperit el que actua en l'evangelitzador i en l'evangelitzat (Luis Mª Bille)*. Es tracta de deixar que l'Esperit Sant ens condueixi al cor del misteri de la fe en Déu amb aquells i aquelles que el busquen.
2. Hem de manifestar la **visibilitat sacramental de l'Església**: connectar bé el visible i el invisible de l'Església. Cal que l'Església sigui present i participi en deliberacions i debats socials d'interès comú, però és igualment necessari que faci entendre la seva diferència aclarint per què i com no pot adequar-se a lleis que considera oposades a l'evangeli. Caldrà distingir entre la **visibilitat** de tipus «mas media» i la visibilitat específica d'orde **sacramental** que forma part de la seva identitat i missió.
3. **Les Parròquies i Arxiprestats (criteri territorial)**.
 - 3.1. En les nostres comunitats parroquials i en tots els serveis encarregats de la iniciació cristiana hem de procurar distingir les diferents manifestacions de la indiferència, discernint les seves motivacions en allò que sigui possible i tractant de comprendre quin tipus d'actituds o comportaments ens estan demanant.
 - 3.2. Les comunitats parroquials s'han d'esmerar en ser un exemple de convivència, comunitats fraternals i apostòliques: la comunió en l'Església

es fa visible i creïble clarament quan és viscuda en el interior de les comunitats particulars que són molt diferents i en les quals pot haver-hi fins i tot tensions entre els seus membres. Però en una societat com la nostra en la que preval sobre tot la fragmentació, és vital que els membres de l'Església siguin *persones que es respecten*, que parlen i que, si cal, es demanin perdó i es perdonin, manifestant així la caritat de Crist que és la raó de la seva existència. Enmig de les realitats complexes del dia a dia on hem estat enviats a ser “signe i instrument de reconciliació” les Parròquies han de ser “sagrament” (per a lo qual no basta celebrar sagraments...)

- 3.3. Cal anar augmentant la pastoral en xarxa perquè les noves condicions demanen una *articulació interparroquial* que no s'ha de reduir al nivell de circumscripció administrativa sinó de coordinació i realització de les iniciatives que una parròquia sola no sempre pot desenvolupar. S'ha de racionalitzar la Pastoral (coordinant forces i planificant accions conjuntes) integrant agents de pastoral 'interparroquials'. A més, xarxa significa també *saber estar convenientment en l'areòpag de la societat...*
- 3.4. L'arxiprestat està cridat a *obrir les comunitats* “de tot tipus” existents al seu territori a la realitat d'una *única Església diocesana*; a facilitar l'*experiència de la fraternitat sacerdotal* ('signe'); a afavorir la pràctica de la corresponsabilitat amb possibles 'especialitzacions' i distribució de tasques específiques; i a ser *àmbit concret de la formació permanent* dels seus membres, clergues i laics.
- 3.5. La celebració de l'Eucaristia el Dia del Senyor és el moment més important de reunió de tota la comunitat cristiana. Hem de caminar cap a una descoberta del seu sentit i de la importància de participar-hi (infants, adolescents, joves i adults) (Pedagògicament, cal distingir entre 'participar' i 'actuar').

4. Les Delegacions Diocesanes (criteri funcional).

- 4.1. Han d'aprofundir i promoure la espiritualitat de la comunió o d'Església: això exigeix l'ascesi (esforç i mètode) per tal que les iniciatives de cada Delegat es subordinin al bé comú de la Diòcesi. Haurien d'elaborar els seus plans

tenint en compte la situació social i eclesial, i atenent les orientacions rebudes.

4.2. La funció d'una Delegació és capacitar i ajudar els Equips Arxiprestals en la realització de la seva tasca. Ajudar les diferents comunitats de l'arxiprestat a convergir des de la seva realitat o servei propi essent així "signe i instrument de comunió".

4.3. I, *mitjançant el Vicari corresponent i la Coordinadora de les 3 Àrees Pastorals, les Delegacions* han de mantenir la corresponent relació entre elles, sobre tot amb les de la pròpia Àrea [*Pregària i Litúrgia; Evangelització (Apostolat Seglar organitzat i compromís temporal); Acció caritativa i social (amb la seva Xarxa).*].

5. **Les Comunitats Religioses** (l'aportació específica de la vida consagrada)

5.1. Les comunitats de vida consagrada són **àmbits significatius** en els que s'ha de poder connectar amb el misteri de Déu. S'han de reconèixer en la nostra diòcesi per la seva manera específica de participar en els treballs de l'evangelització, com és l'Escola Cristiana i els Marginats (les persones més fràgils de la nostra societat, nens i joves, pobres i exclosos).

5.2. Han de fer visible la unitat en la diversitat de carismes, la Comunió que ens uneix a tots, essent comunitats específiques que formen part de la mateixa Església, branques d'un sol tronc.

6. **Les Institucions diocesanes** (serveis a la comunitat eclesial).

6.1. **El Seminari**: l'equip responsable haurà de revisar i actualitzar el pla de formació, convivència i acompanyament vocacional convenient.

6.2. **El Cabildo Catedral** ha de visibilitzar allò que està cridat a ser: sobre tot, una comunitat de pregària i un referent modèlic de litúrgia celebrativa...

6.3. **La Casa de l'Església** (Acadèmia Mariana): a més del seu inestimable servei com a Casa d'espiritualitat i Centre de culte a la Verge Blanca, ha de revisar i actualitzar la seva funcionalitat pastoral i també quins serveis més

poden donar les seves instal·lacions a la societat lleidatana a diferents nivells.

- 6.4. **El Col·legi Episcopal**: ha de ser un referent d'Escola Cristiana amb plantejaments pastorals explícits buscant la connexió amb els joves i les famílies (comptant també amb les Delegacions Diocesanes respectives) i ajudant els seus Professors a ser agents de diàleg fe-cultura. (Com Benet XVI deia a la Plenària de la CEI fa dos dies, 27 de maig: "*Educar és formar a les noves generacions per a saber entrar en relació amb el món...*").
- 6.5. **L'Institut de Recerca i Estudis Religiosos (IREL)**: com a centre d'estudis superiors ha de cuidar la formació d'Agents de Pastoral per a les parròquies i arxiprestats (DPA) i promoure iniciatives de Diàleg Fe-Cultura i de incrustació en la societat. (Seria bo aprofundir en l'anterior afirmació del Papa Benet sobre l'educació).
- 6.6. **L'Equip de govern i la Cúria diocesana**: no és tan sols ni primàriament un equip de treball. És una *comunitat especial de servei* i haurà de procurar acompanyar tot aquest procés i dinàmica, i el creixement integral (humà, espiritual, ministerial) de tots els seus components.

IV.- Compromís d'avaluació i continuïtat

És cert que en la vida de l'Església hi ha moltes coses que no es poden avaluar, però també hi ha moltes altres que és possible i fins i tot necessari revisar per tal de fer feina junts posant les nostres capacitats i possibilitats al servei de l'Esperit que anirà bufant i conduint-nos com voldrà.

Sabem ben bé que treballar junts, de manera coordinada i corresponsable, no és fàcil, perquè no es tracta únicament de millorar estructures ni d'organitzar millor les accions. Es tracta, sobre tot, de *convertir-se a l'Evangelí i viure millor les seves exigències* (Mt 16, 1-5; Lc 14, 28-33).

En conseqüència:

1. Convé que, a l'inici de curs (setembre), cada sector i/o territori tradueixi en un Pla de treball operatiu tot el que hem dit.
2. Ho celebrarem i compartirem en Assemblea diocesana al final de curs (maig/juny).
3. Des de l'inici del meu ministeri episcopal en aquesta benvolguda Església Particular de Lleida han passat ja vint mesos i, gràcies a Déu, hem anat trobant-nos moltes vegades en una espècie de Visita "continua"... Tanmateix vull preguntar-vos: ¿semblaria oportú procedir a la meva primera Visita Pastoral de tota la Diòcesi d'una manera més sistemàtica, per tal d'aprofundir el coneixement, estimació mútua i promoció pastoral, com és el meu deure?

V.- Per concloure

Ens ha tocat viure en aquest principi del s. XXI temps d'incertesa més que no de seguretats, però és a l'interior d'aquestes realitats on hem de practicar l'esperança cristiana i l'element essencial que la caracteritza: la obertura a l'invisible de Déu. Una esperança lligada a una comprensió de la història percebuda com un procés de naixement (Rom 8,22-26). L'esperança cristiana pot motivar compromisos duradors en una societat canviant i imprevisible com ho és la nostra, tenint clarament com un model el **Magnificat** de Maria (*un referent exemplar però incòmode*).

Si la cultura actual ha modificat sèriament la sensibilitat mental i vital dels nostres conciutadans i les seves actituds davant la fe, els qui tenim la missió de proposar-la haurem de *ser conscients dels canvis succeïts i actualitzar la proposta a aquests nous destinataris*. Crec que els nostres temps **són temps de gràcia**, perquè se'ns està fent una **invitació a la conversió** como mai s'havia donat en l'història (cfr. "Deus charitas est" de Benet XVI).

Si vivim en un «estat de missió», hem d'aplicar els criteris de la missió: '*presència*' en tots els ambients; '*diàleg*' amb els interlocutors; '*col·laboració*' en tota causa justa i noble; '*testimoni*' cristià de vida; '*anunci explícit*' de Jesucrist. Així el nostre *testimoni* passarà a ser una *proposta*: acollir, escoltar i dialogar amb sinceritat porta

necessàriament a proposar, que no vol dir imposar ni pressionar sinó invitar a compartir. És presentar i oferir la pròpia fe sotmetent-la a una possible adhesió o rebuig. El testimoni proposa la fe no com un sistema obligatori sinó com una invitació a viure.

Joan Pau II va demanar evangelitzar amb: «*nou ardor, nous mètodes, nova expressió*». L'ardor neix d'una comunitat convertida que redescobreix la fe i l'ofereix amb entusiasme. Els mètodes són la proposta humil d'un Evangeli la força del qual no resideix en las circumstancies favorables, sinó en el poder de l'amor salvador de Déu. La nova expressió demana anunciar la Bona Nova en un llenguatge que expressi al mateix temps la nostra experiència de Déu i la nostra sintonia sincera, però crítica, amb el món present, com ho fa explícitament el Concili Provincial Tarraconense (Cfr. *Resolucions* 1; 76 i 77).

Confio absolutament en l'ajuda de tots (fidels cristians laics, preveres i membres de les institucions de "vida consagrada").
